

Klima- og miljødepartementet

Høringssvar – ZEROs perspektiver på en klimalov

ZERO viser til høringsbrev og –notat av 3. november 2014 og takker for muligheten til å komme med våre perspektiver rundt etablering av en klimalov i Norge.

Vil en klimarammelov gi merverdi i norsk sammenheng?

Norske klimagassutslipp er i dag 4 prosent høyere enn i 1990, og utslippene per capita i Norge er om lag 11 tonn CO₂. En forutsetning for å nå togradersmålet er at utslippene per capita er 1-2 tonn per person. Norge har et langt stykke igjen på veien til lavutslippssamfunnet.

Norges klimapolitikk må forsterkes, forenkles og forbedres. Norge har i klimaforhandlingene tatt til ordet for netto nullutslipp globalt i 2050. Skal verden nå nullutslipp i 2050 må noen ha gjort det mulig i 2030. Gjennom å sette ambisiøse mål som tilrettelegger for utvikling av teknologi og finansieringsmekanismer, kan Norge utgjøre en stor forskjell internasjonalt.

Å jobbe for et globalt system for handel med utslippskvoter har vært rådende konsensus i norsk klimapolitikk gjennom de siste 20 årene. Et ambisiøst klimamål, med dagens klimapolitikk, er avhengig av at Norge kjøper fleksible mekanismer. Som følge av dette er Norges klimamål utydelige og knapt nok forståelige for andre enn et fåtall spesielt interesserte. Det er mangel på en tydelig retning og tydelige satsningsområder i norsk klimapolitikk. Det gir ikke mening å begrense Norges internasjonale innsats til å kompensere for egne utslipp gjennom kvotekjøp. Vår økonomiske, teknologiske og politiske posisjon tilsier et større ansvar. Slik Norge bidrar internasjonalt gjennom regnskogssatsingen, bør vi også bidra på andre sektorer, gjennom teknologiutvikling, markedsutvikling for ny teknologi, og finansiering av infrastruktur.

Vil en klimalov sikre at dette skjer? ZERO mener det først og fremst er behov for en klimapolitikk som vil bygge nullutslippssamfunnet. Da er det nødvendig med tydelig mål for norsk klimapolitikk og nasjonale utslippsreduksjoner fram mot 2030. Dét vil være et kraftfullt signal til næringsliv og folk flest og vil kunne mobilisere til videre klimaengasjement. For å tydeliggjøre hvordan utslippsmålet skal nås, men også for å svare til Norges «rettferdige andel» og internasjonale behov for klimafinansiering og teknologiutvikling, bør en vedta supplerende mål. Slik vil en blant annet adressere spørsmålet om økonomiske bidrag til klimatiltak i utviklingsland, når CDM ikke inkluderes. De norske klimamålene må fungere som styringsverktøy for klimapolitikken tiltak og virkemidler.

ZERO stiller seg positiv til at en klimalov utredes med sikte på å avgjøre om en klimalov vil kunne utløse en mer ambisiøs og virkningsfull klimapolitikk, som gir nasjonale og internasjonale utslippsreduksjoner. Utredningen bør blant annet se på hvordan en klimalov kan gi mer langsiktighet i klimapolitikken, hindre klimagassutslipp låst inne i fossile investeringer og infrastruktur og redusere norsk økonomis avhengighet til oljeindustrien. Utredningen bør vurdere om dagens rammeverk og virkemidler er tilstrekkelig til å realisere et nullutslippssamfunn og levere en analyse på hva som er barrierene som har gjort nasjonal klimapolitikk lite virkningsfull overfor nivået på norske utslipp.

ZERO vil understreke viktigheten av at klimamålene som eventuelt lovfestes må være ambisiøse og tilstrekkelige.

Er det behov for mer rapportering og formidling av informasjon i Norge om klimagassutslipp og effekter av tiltak?

Det er et behov for bedre rapportering om effektene på klimagassutslipp av vedtatt politikk. ZERO vil vise til Dokument 8:48 S (2013–2014) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Heikki Eidsvoll Holmås og Snorre Serigstad Valen om klimabudsjettet. Her fremmes det forslag om at regjeringen i forbindelse med kommende statsbudsjetter, legger frem et klimabudsjett som viser hvordan regjeringen har tenkt å nå klimamålene for 2020, 2030 og frem mot 2050 og hvordan budsjettet påvirker Norges klimautslipp. ZERO støtter dette forslaget, og mener det vil være et viktig bidrag for ytterligere rapportering i norsk klimapolitikk.

Utvikling av lavutslippssamfunnet handler ikke utelukkende om å redusere Norges utslipp. Norge kan utgjøre en betydelig forskjell internasjonalt gjennom å sette mål og ta i bruk virkemidler som vil ha global effekt. Herunder, vri oljefondets investeringer fra fornybart til fossilt, utvikle nullutslippsteknologi innenfor viktige «norske» industrigrener og utvikle nullutslippsteknologi for maritim sektor.

Rapportering i klimapolitikken kan ikke og bør ikke ensidig dreie seg om utslippsreduksjoner, men også om måloppnåelsen innenfor disse andre feltene.

Vil et uavhengig klimaråd være et hensiktsmessig nytt tilskudd til norsk klimapolitikk? Hvilken rolle bør det i så fall fylle?

Den norske klimadebatten rommer svært mange ulike aktører og instanser. Innenfor klima- og energifeltet finnes det også et stort tall ulike antall organer og myndigheter. Miljødirektoratet spiller en viktig rolle i dag, og direktoratets posisjon innenfor klima- og energispørsmål bør styrkes. Det kan være interessant å se på om et uavhengig klimaråd tilsvarende britiske Committee on Climate Change kan utgjøre et positivt bidrag i Norge. Dette bør vurderes i utredningen om klimalov, og en bør herunder vurdere om Miljødirektoratet, med enkelte grep, kan fylle en slik rolle.